

ΚΑΣΜΗΡΙΑ

ἩΤΟΙ

Ἡ ΕΥΔΑΙΜΩΝ ΤΗΣ ΑΣΙΑΣ ΚΟΙΛΑΣ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος περιγηγῆται τις, Βερνιέρος καλούμενος, συνοδεύσας τὸν Μογγόλον αυτοκράτορα Ὁρούγκ-Ζέβ εἰς τὴν κεντρικὴν Ἀσίαν καὶ ἐπισκεφθεὶς τὴν κοιλάδα τῆς Κασμηρίας, τόσον κατεθέλγη ἐκ τῶν φυσικῶν καλλονῶν τῆς, ὥστε ὠνόμασεν αὐτὴν θέσιν τοῦ ἐπιγείου Παραδείσου καὶ διέδωκε τὴν φήμην τῆς καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ἐκτοτε οἱ ποιηταὶ ἐλάβανον αὐτὴν ὡς θέμα τῶν ἢ δὲ φαντασίᾳ, στρεφομένη πρὸς αὐτὴν, ἐνετρύφα κατὰ τὰ ἡμερήσια ὄνειρά τῆς. Καὶ πραγματικῶς θέσιν καταληλοτέραν δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ. Διότι ἂν τις ὑποθέσῃ ἑαυτὸν εὐρισκόμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν ταπεινοτήτων τῶν ὑψίστων ἐπὶ τῆς γῆς ὀρέων, ἅτινα φέρουσι τὸ ὄνομα Ἰμαλαΐα, Χιονοκατοικία (Ἰμ εἰς τὴν Σανσκριτικὴν σημαίνοντος χιόνα καὶ ἀλαΐα κατοικία) εὐρίσκεται ἐν τῇ περιφίμῳ ταύτῃ τῆς Κασμηρίας κοιλάδι. Εἰς τινὰ θέσιν, Βαράμύλλαν καλουμένην, τὰ ὑψηλὰ ὄρη τόσον πλησιάζουσιν ἀλλήλα ὥστε μόλις ἀφίνουσι στενὴν δίοδον ἢ πύλιν φυσικὴν διὰ μέσου τῆς ὁποίας βέουσι ταχέως τὰ κρύα μετρίου τινός ποταμοῦ ὕδατα, ὅστις ἀκολούθως καθίσταται ὁ Ὑδάσπης τῶν ἀρχαίων ἢ ὁ Ζελοῦμ τῶν νεωτέρων γεωγράφων. Ἡ διὰ τῆς πύλης ταύτης πρὸς τὴν κοιλάδα ὁδὸς, ἥτις εἶναι καὶ ἡ μόνη, οὔσα ἐπὶ τῆς μιᾶς τοῦ ποταμοῦ ὄχθης, ἄλλοτε μὲν ὑψοῦται ὑπὲρ τοὺς χιλίους πόδας ἄνω τοῦ ποταμοῦ ρεύματος, ἄλλοτε δὲ καταντᾷ χαμηλὴ ὅσον καὶ τὸ ὕδωρ. Φυτὰ ποικίλα καὶ ἐκ τῶν φυσικῶν εἰς τὰ μέρη μας καὶ ἐκ τῶν εὐρισκόμενων εἰς τὰ κλίματα τὰ τροπικὰ κοσμοῦσι τὴν ὁδὸν ἐκείνην. Εἰσερχόμενος ὁ ὁδοιπόρος εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος φυσικὴν πύλιν καὶ βαδίζων πρὸς βορειοανατολὰς μετ' οὐ πολὺ φθάνει εἰς τὴν κοιλάδα τῆς ὁποίας τὸ σχῆμα εἶναι ἑλλειψοειδὲς ἀκανόνιστον. Τὸ μῆκος αὐτῆς, ἐκ τοῦ νοτιοανατολικοῦ πρὸς τὸ βόρειον, εἶναι 120 περίπου ἀγγλικῶν μιλίων τὸ δὲ πλάτος, ἐκ τοῦ νοτίου πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, περίπου 65. Τὸ μέσον τῆς κοιλάδος ταύτης, ἔχον μῆκος 75 μιλίων καὶ πλάτος 40, κα-

λεῖται πεδιάς, καὶ εὐρίσκεται ὑψόμενον πέντε ἕως ἑξ χιλιάδας πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Πέριξ τῆς πεδιάδος πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις ὑψοῦνται ὄρη τὰ ὁποῖα παραβαλλόμενα μὲν πρὸς τὰ Ἰμαλαΐα εἶναι μικρὰ, ἂν εὐρίσκοντο ὅμως εἰς χώρας ἄλλας θὰ ἐθεωροῦντο κολοσσιαῖα, καθότι ὑψοῦνται ἀπὸ τριῶν μέχρις ἑννέα χιλιάδων ποδῶν. Τὰ πρὸς βορρᾶν εἶναι βραχῶδη καὶ ἀπόκρημνα, τὰ δὲ πρὸς νότον καὶ νοτιοδυμὰς εἶναι ἐλαφρῶς κεκλιμμένα καὶ κεκαλυμμένα ὑπὸ δασῶν ὠραιωτάτων.

Τοιαύτη ἐν ὀλίγοις ἢ περιφίμῳ τῆς Κασμηρίας κοιλάς. Ὑψηλὴ ἐν μέσῳ τῶν ὑψίστων ὀρέων, περικλείεται ὑπ' αὐτῶν πανταχόθεν καὶ μόνον διὰ τῶν στενῶν διαβάσεων ἄς ἀφίνουσι, δύναται νὰ συγκοινωνήσῃ μετὰ τοῦ ἐπιλοίπου κόσμου. Ἡ πρωτεύουσα πόλις Σιρινουγγούρ ἢ Σουριανουγγούρ μᾶλλον, ἢτοι πόλις Ἡλίου, κεῖται πλησίον λίμνης θελκτικωτάτης, πέντε μιλίων μῆκος καὶ δυοῆμισυ πλάτος ἐχούσης καὶ διασχίζεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ζελοῦμ καὶ πολλῶν διούργων, αἵτινες δίδουσιν εἰς τὴν πόλιν ὄψιν οἶα καὶ ἡ τῆς Βενετίας. Ὅτε ὁ Μογγόλος αυτοκράτωρ Ἀκβάρ, κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τῆς δεκάτης ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, ἐκυρίευσεν τὴν πόλιν ταύτην τόσον κατεγοητεύθη ὑπ' αὐτῆς ὥστε τὴν ἀνέδειξε θερινήν διαμονὴν του, καὶ ὡς τοιαύτην, εἶχον αὐτὴν καὶ οἱ διάδοχοί του, εἰς τῶν ὁποίων, ἔγγονός του, ἦτο καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ Βερνιέρου συνοδευθεὶς Ὁρούγκ-Ζέβ.

Ἀλλὰ τὸ φυσικὸν μεγαλεῖον ἢ λαμπρότης καὶ αἱ μαγευτικαὶ τῆς μοναδικῆς ταύτης χώρας σκηναὶ δύναται ἄραγε νὰ ἀπαλάττωσι καὶ προφυλάττωσι τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἀπὸ τὰ κατατρύχοντα τὴν ἀνθρωπότητα δεινά; Ἀπολαύουσιν ἄραγε οἱ κάτοικοι τοῦ ἐπιγείου τούτου παραδείσου τῆς ποθητῆς ἐκείνης μακαριότητος, ἥς οἱ ἐπίλοιποι τῆς γῆς κάτοικοι ἑροῦνται; Οἴμει! ὄχι. Καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς οἱ τῆς Κασμηρίας κάτοικοι ὑπέστησαν καὶ ὑφίστανται τὰ αὐτὰ δεινοπαθήματα οἶα καὶ πάντες οἱ ἐκ γυναικῶν γεννηθέντες. Ὑπάρχει σύγγραμμα

«Ράξα-Ταριγγίνι» καλούμενον, ἐν τῷ δόποιῳ πολλὰ ἀπαντῶνται πληροφορίες περὶ τῶν τυχῶν τῆς Κασμηρίας· ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου, Καλχάνας καλούμενος, ἦτο Βραχμᾶνος καὶ ποιητής, υἱὸς ὑπουργοῦ ἐν Κασμηρίᾳ καὶ ἔζη κατὰ τὸν δωδέκατον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Οἱ πρῶτοι τῆς κοιλάδος κάτοικοι φαίνεται ὅτι ἦσαν Τουράνιοι· Ὁρησκεία τοῦ λαοῦ ἐκείνου ἦτο ἡ τοῦ ὄφραως λατρεία, βασιζομένη ἐπὶ τοῦ φόβου! Πᾶσα δὲ ὀρησκεία ἐπὶ τῆς βασιζομένη βίωσης ἀγεί τὸν ἔχοντα αὐτὴν λαὸν πρὸς ἐξουτελισμὸν καὶ ἐξαχρείωσιν. Μετὰ ταῦτα ὁμοῦς, εἰσαχθέντος τοῦ Βραχμανισμοῦ ἡ τοῦ λαοῦ τύχη ὁπωσοῦν ἐβελτιώθη. Ἄλλὰ καὶ οὗτος δὲν ἤργησε νὰ διαφθαρή νὰ καταστήσῃ τυραννικὸς ὑπὲρ τὸ δέον. Ὅθεν καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεφάνησαν οἱ Βουδισταί, οἵτινες παραγγόνισαντες τὰ ἀντικεινωτικὰ τῶν Βραχμᾶνων ἔθιμα ἐκήρυξαν τὴν ἰσότητά των ἀνθρώπων τῶν τάξεων καὶ φυλῶν. Αὐταὶ πλὴν αἱ μεταβολαὶ δὲν ἐγένοντο ἡσύχως καὶ ἀνευ χύσεως αἵματος. Διὰ τῆς ὀμίχλης τῶν χρόνων σειραὶ ὄλαι πολέμων φαίνεται ὅτι κατεσπάραξαν τὸν ἀτυχή λαόν, ὅστις ἔσχεν ἐπὶ τέλος τὸ εὐτύχημα νὰ κυβερνηθῇ παρ' ἀνθρώπων σχετικῶς τῶν χρόνων ἐκείνων πεπολιτισμένων καὶ πρεσβυόντων ἀρχῶν πολὺ ἀπεχούσας τῶν συσχετιζομένων πρὸς τὴν λατρείαν τοῦ ὄφραως.

Μετὰ ταῦτα ὁμοῦς καὶ πάλιν ξένοι κατακτηταὶ εἰσέβαλον φέροντες καταστροφὰς καὶ πολέμους, ἀπαιτοῦντας μακρὰς διηγῆσεις. Ἄλλὰ πρὸς τί ἡ μακρηγορία ἀφοῦ καὶ μόνον τὰ ἐπ' ἐσχάτων συμβάντα εἶναι πλέον ἢ ἀρκετὰ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ ἐπιγείου ἐκείνου παραδείσου δὲν εἶναι εὐδαίμονες; Ἡ Κοιλὰς ὑπόκειται εἰς φοβεροῦς καὶ καταστρεπτικοὺς σεισμούς. Τὸ 1828 φοβερὰ τοῦ ἐδάφους δόνησις διέφθειρε 1200 ψυχὰς· θὰ κατεστρέφοντο δὲ βαθμηδὸν ὄλοι ἂν ὁ τρόπος δι' οὗ κτίζουσι τὰς οἰκίας των ὁμοίᾳζε τὸν ἰδικὸν μας. (1) Δύο μῆνας μετὰ τὴν ἐκ τοῦ σεισμοῦ καταστροφὴν ἀνεφάνη ἡ

(1) Ἐσώθεν τῶν τοίχων, οἱ ὅποιοι εἶναι κτισμένοι μετὰ πλῆθος καὶ πλίνθους, κατασκευάζουσι εἶδος ἐγγύθου δικαίου τῶν ἰσχυρῶν ὥστε καὶ τὴν στέγην νὰ ὑποστηρίξῃ καὶ τοὺς τοίχους νὰ ἐμποδίξῃ ἀπὸ τοῦ νὰ πίπτωσιν ἐντὸς τοῦ οἴκου ὅποταν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ κρημνίζονται. Ὅς ἐκ τούτου δὲ συμβαίνει πολλάκις; καὶ δύο ὀλόκληροι τοῖχοι νὰ καταπέσωσι χωρὶς νὰ καταστραφῇ ἡ οἰκία ἢ νὰ βλαφθῶσιν οἱ ἐντὸς αὐτῆς.

χολέρα καὶ ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐθέρισεν 100000 ψυχῶν. Ἐκτοτε μεγάλα δυστυχήματα ἐπῆλθον ἀλλεπάλληλα. Τὸ κλίμα τῆς Εὐδαίμονος Κοιλιάδος ὑπερεξεθειάσθη ὑπὸ τῶν ποιητῶν. Ὅς ἐκ τῆς γειτνιασεως ὁμοῦς τῶν ὑπὲρ τὰ νέφη ὑψουμένων Ἰμαλαίων τὸ ψυχρὸν εἶναι τοσοῦτον ἐν καιρῷ χειμῶνος ὥστε ἐπὶ τέσσαρας ὄλους μῆνας τὸ ἐδαφος διατελεῖ κεκαλυμμένον ὑπὸ χιόνος, ἐχούσης ὑπὲρ τὸν πόδα βάθος. Κυριωτέρα τροφή τῶν κατοίκων εἶναι τὸ ἐν τῇ κοιλάδι καλλιεργούμενον ὄρυζιον. Τὸ 1833 ἡ ἀκαιρὸς τῆς χιόνος κατάπτωσις κατέστρεψε τὰ τέσσαρα πέμπτα τοῦ ὄρυζιου. Λιμὸς λοιπὸν τρομῆρος ἐπηκολούθησεν. Γονεῖς ἐπώλουν τὰ τέκνα των ἀντὶ εὐτελεστάτης τιμῆς (10 γροσίων πολλάκις) καὶ μητέρες ἔσφαζαν καὶ ἔφαγον τὸν καρπὸν τῆς ἰδίας κοιλίας! Ἡ πείνα ὁμοῦς ἤξανε, πολλοὶ ἀπέθνησκον εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀφίνοντες τὰ σώματά των βορὰν εἰς τὰ ζῶα, ἢ, τὸ χερίστον, ἵνα σηπόμενα διαφθείρωσι τὸν ἀέρα, καθότι οὐδεὶς τὰ ἔθαπτε. Τότε εἰς τὸν λιμὸν προσετέθη καὶ λοιμὸς, οἱ δὲ κάτοικοι ἐξ 800000 μόλις ἐγένοντο ὀλίγοι ἔμειναν οἱ ἡμίσεις! Ἴδου ὅπόσον εἶναι ἀπηλλαγμένοι οἱ κάτοικοι τῆς Εὐδαίμονος Κοιλιάδος ἀπὸ τὰ κατατρυχόντα τὴν ἀνθρωπότητα δεινὰ, ἰδου ὅπόσον ἀπολαύουσι τῆς ποθητῆς ἐκείνης μακαριότητος διὰ τὴν ὁποῖαν στενάζουσιν ὄλα τὰ ἔθνη! Ἄν ἡδύνατο ἡ φύσις διὰ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς καὶ λαμπρότητός της νὰ μᾶς ἀποδώσῃ ὅτι μᾶς λείπει πολλοὶ λαοὶ θὰ ἦσαν μακάριοι· ἀλλ' ἀτυχῶς τὰς ἐσωτερικὰς, τὰς ἠθικὰς τῆς καρδίας πληγὰς ἡ φύσις ἀδυνατεῖ νὰ θεραπεύη.

Ἡ ΕΥΘΥΤΗΣ ΤΟΥ ΝΟΥ.

Οὐδὲν τιμιώτερον τῆς λεπτότητος καὶ εὐθύτητος τῆς διανοίας ἐν τῷ διακρίνειν τὸ ἀληθὲς ἀπὸ τοῦ ψευδούς. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις τοῦ πνεύματος ἔχουσι τὰς χρήσεις των, ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια τῆς κρίσεως εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς ὅλας τῆς ζωῆς μας τὰς περιστάσεις. Δὲν εἶναι δὲ δύσκολον εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ ζητήματα μόνον νὰ διακριθῇ ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τὸ ψεῦδος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλεῖστα περὶ τῶν ὁποίων συγγότατα λαλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τὰς ὁποίας ἐπιχειροῦσι. Παντοῦ σχεδὸν ὑπάρχουσι δρόμοι διάφοροι, οἱ μὲν ἀληθεῖς οἱ δὲ ἐσφαλμέ-

νοι, καὶ εἰς τὴν κρίσιν ἀπόκειται ἡ ἐκλογὴ. Ὅσοι ἐκλέγουσι καλῶς ἔχουσι νοῦν εὐθύον, ὅσοι τρέπονται πρὸς τὰ ἐσφαλμένα ἔχουσι νοῦν μὴ εὐθύον. Αὕτη εἶναι ἡ πρώτη καὶ κυριωτάτη διαφορά εἰς τὰς ποιότητας τοῦ νοῦ τῶν ἀνθρώπων.

Αἱ πρῶτισται λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου προσπάθειαι ἔπρεπε νὰ περιστρέφονται εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κρίσεως του ὅπως καταστήσῃ αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβῆ· καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ σκοπεύωσιν αἱ πλεῖστα τῶν μελετῶν μας. Νεταχειρίζονται ὁμοῦς τὸ λογικὸν ὡς ὄργανον διὰ νὰ ἀποκτήσωσιν ἐπιστήμας ἐνῶ, ἀπ' ἐναντίας, ἔπρεπε νὰ μεταχειρίζονται τὰς ἐπιστήμας ὡς ὄργανον διὰ νὰ τελειοποιῶσι τὸ λογικόν. Ἡ εὐθύτης τοῦ νοῦ εἶναι καθ' ὑπερβολὴν τιμιωτέρα πασῶν τῶν θεωρητικῶν γνώσεων τὰς ὁποίας καὶ διὰ τῶν θετικωτάτων ἐπιστημῶν δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν. Τοῦτο πρέπει νὰ παρακινή τὸς φρονίμους νὰ τείνωσι πρὸς αὐτὸν τὸν σκοπὸν καὶ νὰ γυμνάζωσιν, οὐχὶ νὰ κατατρίβωσι τὰς διανοητικὰς των δυνάμεις.

..... Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐγεννήθησαν διὰ νὰ κατατρίβωσι τὸν καιρὸν των μετρῶντες γραμμὰς, ἐξετάζοντες τῶν γωνιῶν τὰς σχέσεις ἢ θεωροῦντες τὰς διαφορὰς κινήσεις τῆς ὕλης. Ὁ νοῦς των εἶναι ἀρκετὰ λεπτός, ἡ ζωὴ των βραχεῖα, ὁ καιρὸς των πολῦτιμος καὶ δὲν πρέπει νὰ κατατρίβωσιν αὐτὰ εἰς σχετικῶς τοσοῦτον μικρὰ πράγματα. Χρεωστοῦσιν ὁμοῦς νὰ γείνωσιν εὐθείς, δίκαιοι, διακριτικοὶ καὶ καθ' ὄλους τοὺς λόγους των καὶ καθ' ὄλας τὰς πράξεις των καὶ καθ' ὄλα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐπιχειροῦσι καὶ εἰς τοῦτο πρὸ πάντων πρέπει νὰ γυμνάζωται καὶ νὰ μορφώνονται.

Ἄρθ. 100.

Αἱ Μικραὶ Ἀραχναί.

Εὐρισκόμενός ποτε εἰς μικρὰν τινα οἰκίαν εἶδον πολλὰ καὶ περίεργα φυτὰ μεταφερθέντα ἀπὸ ξένον τόπον διὰ νὰ φυτευθῶσιν εἰς τὸν κήπον τῆς οἰκίας ἐκείνης. Ὁ κηπουρὸς ἄμα λαβὼν αὐτὰ ἤρχισε μετὰ πολλῆς προσοχῆς, κρατῶν λεπτὸν σπόγγον καὶ βρέχων αὐτὸν εἰς διαυγὲς ὕδωρ, νὰ πλύνη ἕκαστον φύλλον των καὶ ἕκαστον βλαστὸν των. Τοῦτο μοὶ ἐφάνη τόσο παράξενον ὥστε ἡ-

ρώτησα τὸν ἀνθρώπον τί ἦτο τὸ αἴτιον τῆς τόσο προσοχῆς του προσοχῆς καὶ τῆς τοσούτης του ἀνησυχίας. «ὦ, κύριε», μοὶ ἀπήντησεν, «ἐπὶ τῶν φυτῶν τούτων εὐρίσκονται μικραὶ τινες ἐρυθραὶ ἀράχλαι, τὰς ὁποίας ἂν δὲν ἀφαιρέσω θὰ μοῦ καταστρέψωσι τὰ φυτὰ, ἀτίνα, σὰς ὁμολογῶ, πολὺ ἀγαπῶ.» Λαβὼν τότε ἐν τούτων προσεπάθησα νὰ ἀνακαλύψω ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μικροὺς ἐχθροὺς του, ἀλλ' ἐστάθη ἀδύνατον. Τὸ μικροσκοπίον βέβαια τοὺς ἀνακαλύπτει, ἀλλ' ἐγὼ ἤθελον ἀμφιβάλλει ἂν ὁ κηπουρὸς δὲν μοὶ ἐδείκνυε τὰς βλάβας τὰς ὁποίας ἐπὶ ἄλλου φυτοῦ εἶχον προξενήσει. Πολλὰ ἐκ τῶν φύλλων του ἦσαν μαραμμένα καὶ ἔφερον κηλίδας, ἀλλὰ ἦσαν ὄλας δι' ὄλου ξηρά. Τραναὶ ἀποδείξεις τοῦ καταστρεπτικοῦ τῶν μικρῶν ἐκείνων ἐντόμων ἔργου!

Ἐνῶ μετὰ προσοχῆς παρετήρουν τὰς ἐπὶ τῶν φύλλων βλάβας ἐκείνας ἐνεθυμήθη καὶ τὰ φύλλα τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν καὶ «πόσαι μικραὶ ἐρυθραὶ ἀφανεῖς ἀράχλαι,» εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, «καὶ ἐπὶ ἐκείνων ἀραγε ὑπάρχουσι; πόσας δὲν πληροῦσι κηλίδων, δὲν μαραίνουσι, δὲν ξηραίνουσι; Πλὴν ἂν εἶχον καὶ αὐταὶ κηπουρὸν μὲ τὸν λεπτὸν σπόγγον του μὲ τὸ καθαρὸν καὶ διαυγὲς ὕδωρ του! . . . τότε μοὶ ἤλθε κατὰ νοῦν ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ. «Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργὸς ἐστὶ πᾶν κλημα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό· καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον καθαίρει αὐτό· ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.» καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι τὸ καταστρεπτικὸν τῶν μικρῶν ἐκείνων ἀραχνῶν ἔργον ἔκραζεν εἰς τὰ ὄτα μου. «Μὴ παίζετε μὲ τὰ μικρὰ σφάλματα, μὴ μὲ τὰ μικρὰ ἁμαρτήματα, ἀλλὰ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε κατὰ τῶν μικρῶν ἀλωπέκων αἰτινες φθείρουσι τὰς ἀμπέλους.»

Β. Α. Σ.

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

Ὁ ἐλέφας ὅταν ἀπολαύη περιποιήσεων εἶναι τὸ εὐπειθέστατον καὶ προσφιλέστατον πάντων τῶν ζώων. Τόσον δὲ ἀγαπᾷ τὸν φύλακά του ὥστε προθυμώτατα τὸν ὑπακούει καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν εὐχαριστῇ πάντοτε. Συνέβη μάλιστα καὶ νὰ ἀποθάνῃ ἐλέφας ἀπὸ τὴν λύπην του διότι εἰς στιγμαίαν ὁρμῆν

παραφοράς εφόρευσε τόν οδηγόν του. 'Αλλ' αν εις τήν ευπείθειαν υπερέχη πάντων των ζώων ουχ ήττον όμως ουδέ εις τήν ευμάθειαν είναι ουδενός αυτών κατώτερος.

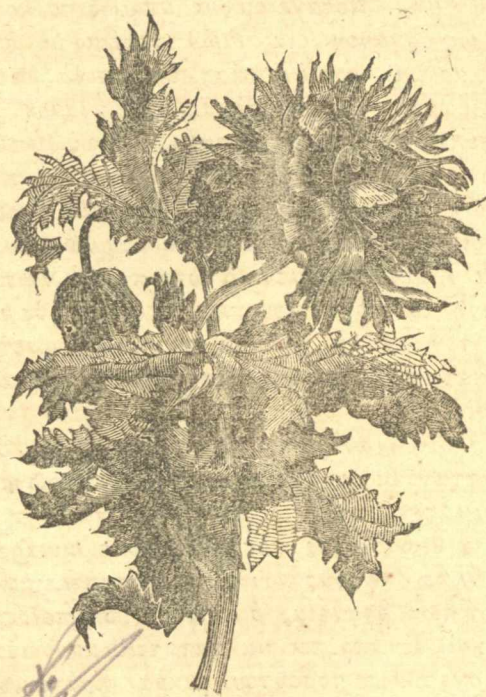
Πρό τινων ετών ο δούξ του Δεβονσάιρ είχε θηλυκήν ελέφαντα. 'Αμα ο φύλαξ της τήν εφώναζεν άμέσως εξήρχετο και λαμβάνουσα σάρωθρον εσάρωνε τήν θέσιν τήν οποίαν ακολουθως κατέβρεχεν. 'Η άνταμειβή της δια τήν εργασίαν ταύτην ήτο όπωρικόν τι και ολίγον ύδωρ πριν όμως κορέση τήν δεϊψάν της εδείκνυε τήν ευφυίαν της εκκενώουσα φιάλην καλώς κεκλεισμένην ύδατος σόδας. Τοϋτο εκαμε τόσον καλώς ώστε ουτε σταγόνα εξ αυτου έχυεν.

Εις τόν ζωολογικόν κήπον της Δρέσδης υπάρχει ελέφας τόν οποιον ύπηρετεί πίθηξ τις. 'Ο ελέφας εκείνος όταν θέλη νά φανερώση τας ανάγκας του κρούει κώδωνα, τόν οποιον έμαθε νά μεταχειρίζεται καλώς. 'Αφοϋ φάγη τó παρατεθέν εις αυτόν γεϋμα κρούει δια νά έλθη ο ύπηρέτης του και νά τώ φέρη τó επιφάγιον, συνιστάμενον εις μέγα τι πινάκιον όπωρων. 'Όταν ο πίθηξ τó φέρη πρέπει νά τó κρατή έωσότου ο ελέφας λάβει ό,τι νομίζει άρκετόν του.

'Ο ελέφας σπανίως λησμονεί τας προσβολάς ή τήν ύβριν. 'Η ιστορία ράπτου τινός της Δελχής εις τας 'Ινδίας είναι πολύ γνωστή. 'Ο ράπτης οϋτος συνήθιζε νά διδή εις ελέφαντά τινα, όστις καθ' εκάστην διήρχετο εμπροσθεν του εργαστηρίου του μήλον ή άλλο τι τοιοϋτον όωρον μικρόν ήμέραν όμως τινά ο ράπτης, ών κακοδιάθετος, αντί νά δώση εις τόν ελέφαντα τó συνηθισμένον δώρον ενέπηξε τήν βελόνην εις τήν προβοσκίδα του και τόν απέδιώξεν αποτόμως. Το ζώον ανεχώρησε μέν ήσύχως αλλά πλησιάσαν εις τινα παρακειμένην λίμνην, πλήρη ύδατος βορβορώδους, εγένευσεν εξ αυτου τήν προβοσκίδα του και επιστρέψαν εις τó παράθυρον του τεχνήτου εξεκένωσεν αυτήν, καταβρέξαν οϋτω τόν άπερίσκεπτον ράπτην και καταλασπώσαν όλα του τά έμπορεύματα.

Εις τά εν 'Ινδική άγγλικά στρατεύματα μεταχειρίζονται πολλάκις ελέφαντας προς μεταφοράν των τροφίμων, εις δε τούτων ήρνείτο νά σηκώνη βάρη περισσότερα παρ' όσον ήθελεν. 'Ημέραν λοιπόν τινά έρριπτεν επανειλημένως μέρος του επί της ράχεως φορτίου τοϋτο τόσον παρώξυνε τόν καταλυμα-

τίαν ώστε έρριψε κατά της κεφαλής του ελέφαντος ράβδον σιδηράν. 'Ολίγας μετά τοϋτο ήμέρας τó ζώον, ενω επήγαιεν από του στρατοπέδου εις τó πλησιόχωρον φρέαρ δια νά πίνη, ύδωρ, εϋρε τόν καταλυματίαν και λαβών αυτόν δια της προβοσκίδος του τόν έθεσεν επί μεγάλου όξυφοίνικος, δένδρου από του όποιου ήτο δυσκολώτατον νά καταβή, και εκει επάνω τόν αφήκεν.

ΟΙ ΜΗΚΩΝΕΣ.

'Αναφέρεται εις τήν 'Ρωμαϊκήν ιστορίαν ότι ότε ο Ταρκύνιος ήθέλησε νά δώση εις τόν υιόν του νά εννοήση ότι δια νά κυριευθώσιν οι Γάβιοι ήτο ανάγκη νά θανατωθώσιν οι της πόλεως πρώτοι έφερεν αυτόν εις τόν κήπόν του και εκοψε τας κεφαλάς των ύψηλοτέρων μηκώνων.

'Ο μήκων είναι εκ των ολίγων εκείνων φυτών άτινα εξασκαϋσι μεγάλην επί των ανθρώπων κυριαρχίαν. 'Η έπιρροή του είναι ως και ή του καπνου, καθ' υπερβολήν φθοροποιά, ενω τó φυτόν εδόθη δια νά ήναι χρησίμον παρὰ τοις ανθρώποις φαίνεται όμως ότι σχεδόν πάντοτε ή κατάχρησις παρηγγόνισε τήν χρήσιν αντί δε της ωφέλειας έφερε βλάβην.

Τού μήκωνος ύπάρχουσι δύο είδη, τó πα-

ράγον σπόρους λευκούς και τó παράγον σπόρους μέλανας, και από τά δύο δε ταϋτα είδη εξάγεται όπιον, αλλά τó έχον λευκούς σπόρους προτιμάται δια τόν σκοπόν τοϋτον. Καλλιεργείται δε ο μήκων ου μόνον δια τó όπιον αλλά και δια τó έλαιον τó όποιον δύναται νά εξαχθή από τόν σπόρον του, και καλλιεργείται εις άγρους εκτεταμένους. 'Εντός των κήπων όμως φαίνεται άπασα αυτου ή ωραιότης. Είναι ύψηλός, έχει σχήμα γραμικόν τά άνθη του είναι διπλά, λαμπρά, μεγάλα, περικυκλωμένα υπό ωραίων πρασίνων φύλλων, έχόντων βαθείας έντομάς. ενί λόγω καταθέλγει τήν όρασιν. 'Η καλλιέργειά του είναι εύκολος. αυξάνει άνευ φροντίδων. ολίγοι σπόροι άμελώς πως ριφθέντες, κατά τήν άνοιξιν, εντός του κήπου άρκοϋσιν όπως μετ' ολίγον ιδωμεν τούς μήκωνας ύψωμένους υπεράνω των λοιπών φυτών και άνοιγοντας τά ωραία άνθη των.

'Εκ του φυτου τούτου εξάγεται τó όπιον (απίόνι) τó όποιον είναι πολύ δραστήριος οϋσία. Εις τας χειρας αξίου ιατροϋ είναι ιατρικόν ωφέλιμον δια τήν πάσχουσαν ανθρωπότητα. 'Αλλ' εις τας χειρας των τά πάντα περιφρονούτων προς άπόκτησιν μετάλλου είναι μάστιξ του κόσμου. 'Η εξαγωγή του γίνεται ως εξής. 'Όταν άκόμη αι κωδίαι ήναι νεαράι και άωροι έγχαράττονται, από δε τó χάραγμα εξέρχεται όπος, ο όποιος ξηραίνεται και τοϋτο είναι τó καθαρώτατον όπιον, τó και δάκρυον καλούμενον. Συνηθέστερον όμως τά φύλλα και αι κωδίαι εκθλίβονται όμοϋ και βράζονται εις νερόν και τó οϋτως αποτελούμενον υγρόν ξηρανθέν εις τόν ήλιον είναι τó κοινόν όπιον.

Τό εκ του έσωτερικου εις τήν άγοράν μας προς πώλησιν μεταφερόμενον όπιον έχει σχήμα θρόμβων στρογγύλων, ως μήλα, πολλάκις τυλιγμένων εις φύλλα μήκωνος. 'Η όσμή του είναι ναρκωτική, ή γεϋσίς του πικρά δρυμεία και στυπτική, τó χρωμά του φαιόν και άδιαφανές. 'Αν εκ της οϋσίας ταύτης καταποθή μικροτάτη ποσότης (1 κόκκος σίτου) ενεργεί ως πολιτίμον ιατρικόν, μάλιστα κατά της άϋπνίας, επειδή φέρει εις τó μέθος συνοδευομένης από ευθυμίαν και δύναμιν, εις δόσιν όμως 20 κόκκων είναι φοβερόν δηλητήριο.

Εις τά μέρη μας γίνεται μεγάλη όπιου εξαγωγή. Πολλοί δερβίσαι και άλλοι όθω-

μανοι, έμποδιζόμενοι υπό της θρησκείας των νά πίνωσιν οίνον, αντικατέστησαν τόν χυμόν του μήκωνος αντί του άπηγορευμένου ποτου και εϋρον εν τή χρήσει αυτου μέθην πολυ ισχυροτέραν ή τήν προξενουμένην υπό του οίνου. 'Ως εκ τούτου ή κατάχρησις του αυτη μεταξύ πολλών διεδόθη. Σήμερον άλλοι τó καταπίνουσιν, άλλοι άπλως τó μασώσι και άλλοι τó καπνίζονται. 'Επειδή δε ή συνήθεια άμβλύνει τά άμεσα αποτελέσματα του, οι όπισοφάγοι, δια νά ρίπτωνται εις τήν μέθην εκείνην τήν οποίαν θεωροϋσιν ως τήν μόνην των ευτυχίαν, αυξάνουσι τήν οποίαν λαμβάνουσι ποσότητα και οϋτω πίπτουσιν εντός ολίγου εις κατάστασιν φυσικής και ήθικης αποκτηνώσεως, εκ της οποίας ουδέν δύναται πλέον νά τούς ελευθερώση. Λέγεται ότι οι δι' όπιου μεθύνοντες βλέπουσι παρουσιαζόμενας εις τήν φαντασίαν των πληθος ευαρέστων εικόνων, οι τοιοϋτοι, διαρκούσης της μέθης των, γελῶσι θορυβωδώς και μωρολογοϋσιν άκαταπαύστως. 'Αλλ' ή μέθη των διαρκεί επί ολίγας μόνον ώρας, μετά της οποίας έπεται χανρότης του σώματος και χαλάρωσις, ύπνος και τέλος λύπη.

'Η κακή αυτη του όπιου χρήσις εισεχώρησεν ακολουθως εις τας 'Ινδίας, όπου σήμερον ο μήκων καλλιεργείται εν εκτάσει. 'Αλλ' ή Κίνα είναι ο τόπος όπου τó δηλητήριο τοϋτο πρό πολλου ήδη ήρχισε νά κάμη μεγάλην φθοράν. 'Ο λόρδος 'Ιωκελύνος (Locelyn) όστις ήτο μέλος της εις Κίναν αποσταλείσης επιτροπής, περιγράφει ως ακολουθως τούς καπνιστάς του όπιου. «Εις Συγκαπόρην» λέγει, «επεσκέφθην τούς καπνίζοντας τó όπιον τó θέαμα είναι τρομερόν. 'Ο επί του προσώπου των μωρός γέλωσ και ή ληθαργική αυτών άπάθεια προξενουσι φρίκην. Λύπη είναι τó μόνον αίσθημα του βλέποντος τας άχρόους παρειάς και τά εξηγηριωμένα βλέμματα των του δηλητηρίου θυμάτων. 'Οδός τις εις τó μέσον της πόλεως κειμένη κατέχεται σχεδόν ολόκληρος υπό των όπισοπωλείων εις τά όποια μετά τήν εργασίαν της ήμέρας πληθος δυστυχών Κινέζων τρέχουσι δια νά θεραπεύσωσι τó μισαρόν των πάθος. Κλιντήρες (καναπέδες) ξύλινοι έχοντες άκουμβήματα όπισθεν δια νά ακουμβάται ή κεφαλή και σκαμνία επί των όποιων εύρίσκειται λυχνος ά-ναμμένος, δια νά ά-

νάπτωσιν οί καπνίζοντες τὰς πίπας των εἶναι τὰ κυριώτερα ἐπιπλα τῶν καταγωγείων ἐκείνων. Τὸ ὅπιον εἶναι παρεσκευασμένον μὲ μυροδικόν τι καὶ ἀπαιτεῖται μικρὰ ποσότης αὐτοῦ διὰ νὰ γεμισθῇ ὁ καπνοσωλήν. Ἀφοῦ γεμισθῇ ἀνάπτεται καὶ ροφᾶται μέχρι τῶν πνευμόνων. Δύο γεμίματα ἀρκοῦσιν ὅπως μεθύσωσι τὸν ἀρχάριον, εἰς τὸν συνηθισμένον ὅμως ἀπαιτοῦνται περιπλέον. Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς καταστρεπτικῆς ταύτης καταχρήσεως ἡ ὄψις τοῦ καπνίζοντος γίνεται ὠχρὰ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξαγριοῦνται, μετὰ τινος δὲ μῆνας ἢ καὶ ἐβδομάδας ὁ πρὶν ἰσχυρὸς καὶ ὑγιὴς ἄνθρωπος μεταβάλλεται εἰς κτηνώδη καὶ φαίνεται ὡς σκελετός! Οὐδεμία γλώσσα δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγωνίαν τῶν δυστυχῶν ἐκείνων οἱ ὅποιοι μετὰ πολυχρόνιον κατάχρησιν βιασθῶσι νὰ παραιτήσωσι τὸ κυριεῦσαν αὐτοῦ κάπνισμα. Ἄν τις εἰσέλθῃ τὴν ἐσπέραν εἰς τὰ πρὸς καταστροφὴν τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων ταῦτα ὀπισπωλεῖα βλέπει τὰ ἀξιοθρήνητα τοῦ ὀπίου θύματα παραδεδομένα εἰς τὴν ἐξ αὐτοῦ μέθην. Τινὲς εἰσέρχονται ὡς τρελλοὶ διὰ νὰ κορέσωσι τὸ πάθος τὸ ὅποιον κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἦσαν βιασμένοι νὰ καταπνίγωσιν, ἄλλοι, κρατοῦντες μόλις τὴν πρώτην πίπαν, γελῶσι γέλωτα μωροῦ καὶ μωρολογοῦσιν ἀλογίας, ἐνῶ ἐπὶ τῶν κλιντῆρων κείνται πολλοὶ ἀκίνητοι μὲ παράφρονος γέλωτα ἐπὶ τοῦ προσώπου των οὔτοι δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ αἰσθάνωνται τὰ περὶ αὐτούς. Ἡ τελευταία τῆς φοβερᾶς ταύτης τραγωδίας σκηνὴ ἐκτελεῖται εἰς παρακείμενόν τι δωμάτιον, ἀληθῶς νεκρικόν, ὅπου ρίπτονται, ὡς πτώματα βρομερὰ, ὅσοι ἐκ τῶν καπνιστῶν καταντήσωσιν εἰς τὴν ἀφρόνως παρ' αὐτῶν ἐπιδιωκομένην ἐκστασιν ἐκείνην ἥτις εἶναι εἰκὼν τοῦ μακροῦ ὕπνου εἰς τὸν ὅποιον ἡ τυφλὴ των μωρία θέλει τοὺς κρημνίσαι μετ' οὐ πολὺ!»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

ΔΩΡΑΣ ΙΣΤΡΙΑΔΟΣ.

Ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ἡ διάσημος συγγραφεὺς καὶ διάπυρος τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου ὑπερασπίστρια, Δώρα ἡ Ἰστριάς, ἐπεμψεν ἡμῖν, ἀποσπῶντες δημοσιεύομεν τὰ ἐπόμενα· «... Σὰς συγχαίρω διὰ τὸν ζῆλον ὃν δε-

κνύετε εἰς τὸ διαδῶσαι γνώσεις ὠφελίμους, δυναμένας πολὺ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ὑψωσιν τῶν διανοιῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τὴν πρόοδον. Τὸ καταστήσαι κοινὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς θαυμασίου ἐπιστημονικῆς κινήσεως, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν δόξαν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος, εἶναι ἀληθῶς λίαν εὐγενὴς σκοπός. Καί τοι δὲ ἡ ἐποχὴ μας δὲν γεννᾷ πνεύματα φιλολογίας καὶ τέχνης δαιμόνια, ὅμοια ἐκείνοις δι' ἃ ἡ Ἰωνία τοσοῦτον δικαίως κυχᾶται, πᾶσαι ὅμως αἱ ἐπιστῆμαι προώδευσαν τῇ ἀληθείᾳ θαυμαστῶς. Ἡ ἱστορία ἐπαύσατο οὕσα συλλογὴ συναξαρίων καὶ παραδόσεων αὐλικῶν. Ἡ φιλολογία ἀπεκάλυψεν ἡμῖν τὴν Ἰνδικὴν καὶ τὴν Σινικὴν. Ἡ ὑγεινὴ, ἥς ὁ μέγας Ἰπποκράτης ἔθετο τὰς βάσεις, ἐξακολουθεῖ ἀναπτυσσομένη. Ἡ ἀγροτικὴ χημεία καθ' ἐκάστην μεταμορφοῖ τὴν γεωργικὴν. Ἡ τέχνη τοῦ θεραπεύειν ἐπαύσατο οὕσα ἀγυρτία χάριν τῶν προσδῶν τῆς φυσιολογίας τῆς ἀνατομίας καὶ τῆς θεραπευτικῆς Ἐπιστῆμαι ὧν καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα πρὸ μικροῦ ἠγγουοῦντο, ὡς ἡ γεολογία, ἡ παλαιοντολογία, ἡ συγκριτικὴ γραμματικὴ καὶ λοιπαί, ρίπτουσιν ἤδη φῶς θαυμάσιον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος τῆς τε γῆνιου σφαίρας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἡ κίνησις αὕτη ἐστὶ γενικὴ καὶ ὅτι ἐκ Σμύρνης εἰς Νέαν Ὑόρκην ἢ Ἀνατολὴν καὶ ἢ Δύσιν θέλουσιν ὀρέξει πρὸς ἀλλήλας τὰς χεῖρας ὅπως πανταχοῦ προοδεύσῃ τὸ γενναῖον πνεῦμα τῆς προόδου ἐκείνης ἥς τὸ πρῶτον παράδειγμα ἔδωκεν εἰς τὸν κόσμον ἡ Ἑλλάς.

Διέκοθε κτλ.

ΔΩΡΑ ΙΣΤΡΙΑΔΟΣ.

Ο ΔΟΚΤΩΡ ΛΙΒΙΓΚΣΤΟΝ.

Αἱ ὁδοιπορίαι καὶ περιπλανήσεις τοῦ Δόκτωρος Λιβιγκστόνος ὡς καὶ αἱ μέχρι τοῦδε ἀνακαλύψεις αὐτοῦ εἶναι τόσον πολλαὶ καὶ μεγάλαι ὥστε ὁ ἀνὴρ οὗτος κατέστη ἤδη σχεδὸν μοναδικός. Πόσον δὲ περὶ αὐτοῦ σήμερον ἐνδιαφέρεται ὁ κόσμος σύμπας γίνεται φανερόν ἐκ τῶν ὅσων ὁ τύπος τῆς τε Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς περὶ τῆς ἐσχάτως γενομένης ἀνευρέσεώς του ὑπὸ τοῦ Κ. Στάνλεϋ καθ' ἐκάστην γράφει. Ἴσως λοιπὸν δὲν εἶναι περιττὰ λέξεις τινὲς περὶ τοῦ ἀτρομήτου τούτου ἀνδρός, ὅστις ἀνέλαβε νὰ ἐξι-

χνιάσῃ τὴν κεντρικὴν Ἀφρικὴν καὶ νὰ προσδιορίσῃ τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου.

Ὁ Δαβὶδ Λιβιγκστόν ἐγεννήθη ἐν Σκωτία τὸ 1813. Τόπος ὅπου κατὰ πρῶτον εἶδε τὸ φῶς εἶναι ἡ Βλαντύρη πλησίον τοῦ Γλασκώβου. Οἱ γονεῖς του ἦσαν πτωχοί, διὸ καὶ ἀπὸ νηπιότητός του ὁ Δαβὶδ ἐδιδάχθη εἰς τὴν σκληρὰν μὲν ἀλλὰ μοναδικὴν τῶν στερησεων σχολὴν, ἥς τὰ μαθήματα πολὺ βεβαίως ὠφέλησαν αὐτὸν ὅτε ἠνδρώθη. Ἀπὸ δεκαετῆς παιδίον ἀπαντῶμεν αὐτὸν ἐργαζόμενον εἰς βιομηχανικόν τι κατάστημα ὅπως ἰδίαις χερσὶ κερδαίνῃ τὰ πρὸς ζῶν ἀναγκάζα. Ἀλλὰ καίτοι ἀπὸ πρωίας μέχρι νυκτός ὁ μικρὸς ἐργάτης κατεκουράζετο πανύχιον ὅμως ὕπνον δὲν ἐκοιμᾶτο ἀλλὰ κατεγείνετο νὰ ἀποκτήσῃ γνώσεις ὅπως δι' αὐτῶν στολίσῃ τὸν νοῦν του καὶ μορφώσῃ τὴν καρδίαν του. Ὅστις δὲν θέλει ἐκεῖνος δὲν μανθάνει, ὅστις ὅμως θέλει οὗτος μανθάνει μὲ ὅσα ἐμπόδια καὶ ἄν φαντάζωνται καὶ μὲ ὅσας προβάσεις καὶ ἄν ἐφευρίσκωσιν οἱ δεινροί. Ὁ Δαβὶδ ἤθελε καὶ διὰ τοῦτο ἔμαθε καὶ αὐτὰ τὰ λατινικὰ ἀκόμη.

Ὅτε ἐγείνετο ἐτῶν δέκα κατένεα ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Γλασκώβον ὅπως διέλθῃ τὸν χειμῶνα εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην. Δειψῶν ἀληθοῦς παιδείας περιεφρόνησε πάντα κόπον ὅπως δυνήθῃ νὰ σπουδάσῃ. Τὰ ἐμπόδια τὰ ὅποια ἀπήντησεν ἦσαν πραγματικῶς πολλὰ καὶ μεγάλα, καθότι δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον εἰς νέον ἄπορον νὰ ἐπιδιώξῃ σπουδὰς. Διὰ τῆς ὑπομονῆς ὅμως καὶ τῆς σταθερότητος κατορθοῦνται πολλά. Διὰ τούτων λοιπὸν κατώρθωσε καὶ ὁ νέος Λιβιγκστόν νὰ μάθῃ καὶ Ἑλληνικὰ καὶ ἰατρικὴν καὶ πρὸ πάντων τὰ τῆς θρησκείας ἐπειδὴ ὁ κυριώτερός του σκοπός ἦτο, ἀφοῦ σπουδάσει, νὰ μεταβῇ εἰς τόπους ὅπου ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε κηρυχθῆ ἀκόμη καὶ νὰ τὸν κηρύξῃ ἐκεῖ αὐτός. Ὁ ζήλος του δὲν ἔμεινε ἀνευ ἀνταμοιβῆς· ταχέως ἔλαβε διδακτορικὸν δίπλωμα, τὸ δὲ 1840 ἐπιβιβασθεὶς ἐπὶ πλοίου ἐπλευσε πρὸς τὴν νότιον ἄκρην τῆς Ἀφρικῆς, τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον, ὡς μέλος τοῦ ἐν Λονδίῳ Ἀποστολικῷ συλλόγου.

Φθάσας εἰς τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον δὲν ἔμεινε ἐκεῖ ἀλλ' ἐπροχώρησεν εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ ἦλθεν εἰς χωρίον Κουρουμὰν καλούμενον, ἐν μέσῳ φυλῶν ἀγρίων, τῶν Βεκουάνων, παρὰ τοῖς ὁποίοις πρὸ πολλοῦ ἦ-

δη ἄλλος ἀτρόμητος ἀνὴρ, ὁ σεβάσιμος Ῥοβέρτος Μοφφὰτ κατεγίνετο διδάσκων. Ὁ Κ. Μοφφὰτ ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὸν νέον Λιβιγκστόνα καὶ τόσον τὸν ἠγάπησεν ὥστε μετὰ ταῦτα ἐγείνε καὶ πενθερός του. Ὁ Λιβιγκστόν ὅμως διαμείνας ὀλίγον μετὰ τοῦ σεβασμίτου ἀνδρός μετέβη ἀκολούθως εἰς θέσιν τινὰ διακόσια μίλια πρὸς βορρᾶν τοῦ Κουρουμὰν κειμένην καὶ Κολοβέγγην καλούμενην, καὶ ἐκεῖ ἐσύστησε τὸν σταθμὸν του. Εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην διέμεινε δώδεκα σχεδὸν ἔτη ἤτοι μέχρι τοῦ 1852, διδάσκων καὶ διδασκόμενος. Κατὰ τὸ χρονικὸν ἐκεῖνο διάστημα ἔμαθε καλῶς τὴν γλῶσσαν τῶν ἐγγυρίων, ἐσπούδασε λεπτομερῶς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά των καὶ ἀπέκτησε τόσον πολυτίμους περὶ αὐτῶν γνώσεις ὥστε νὰ δύναται ἀκολούθως νὰ ἐρευνήσῃ μέρη ὅπου πᾶς ἄλλος ἀφύκτως θὰ ἐφρονεῦτο. Κατὰ τὸν καιρὸν προσέτι ἐκεῖνον ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἄγνωστον χώραν τόσον ἐν αὐτῷ ἠῤῥανεν ὥστε μὴ δυνήθεις ἐπὶ τέλους νὰ τὴν καταπνίξῃ ἀπεφάσισε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ποθοῦμενον.

Κατὰ συνέπειαν λοιπὸν ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Ἀκρωτηρίου τὸ 1852 καὶ διασχίσας τὴν Ἀφρικὴν παραλλήλως τῆς δυτικῆς τῆς παραλίας κατήντησεν εἰς Ἁγιον Παῦλον τῆς Λοάνθης, πόλιν τῆς Κάτω Γουινέας ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐκεῖθεν δὲ, στραφεὶς πρὸς ἀνατολὰς, διέσχισε τὴν ἠπειρον ἐκείνην ἀπὸ τῆς δυτικῆς μέχρι τῆς ἀνατολικῆς αὐτῆς πλευρᾶς καὶ κατήντησεν εἰς Κιλιμάνι ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ζαμβέζη, εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, ἐξοδεύσας εἰς ταύτας τὰς ὁδοιπορίας του τέσσαρα ὀλόκληρα ἔτη (1852—1856).

Ἡμέραν τινὰ τοῦ μηνὸς αὐγούστου 1856, ἠγκυροβόλησεν εἰς Πορτ-Λουί, λιμένα τῆς νήσου Φράντσας ἢ Μαυριτίου (κειμένης ἐν τῷ Ἰνδικῷ Ὠκεανῷ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μαδαγασκάρης) τὸ ἀγγλικὸν βασιλικὸν βρίκιον Φρολίκ. Μετ' οὐ πολὺ δὲ διεδόθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐλθόντος πλοίου ἐκείνου εὐρίσκειτο ἀγγλὸς τις, ὃν εὐρόντες γυμνὸν καὶ ἠλιοκεκαυμένον ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς παραλίας παρέλαβον ἐν αὐτῷ ἐλέγετο προσέτι ὅτι διήλθε πολλὰ τῆς ζωῆς του ἔτη μετὰ τῶν ἀγρίων τῆς Ἀφρικῆς καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου εἶχε λησμονήσει καὶ αὐτὴν τὴν γλῶσσαν. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος

ἦτο ὁ Δ. Λίβιγκστον! «Τὸ ἐξωτερικόν του», γράφει ὁ ἐκεῖ τότε διατρίβων αἰδ. Π. Βήτον, «εἶχε τι τὸ παράξενον. Αἱ χεῖρές του, τὸ πρόσωπόν του, καὶ ὁ λαιμός του ἦσαν μαῦρα ὡς τὰ τῶν Ἀράβων. Οἱ ῥώθωνές του ἐκτεταμένοι ὡς οἱ τῶν ἰθαγενῶν τῆς Ἀφρικῆς. Αἱ κινήσεις καὶ αἱ χειρονομίαι του λίαν ἀπότομοι καὶ ἐκφραστικώταται. Ἐφαίνετο μᾶλλον ὡς ἀρχηγὸς φυλῆς ἀφρικανικῆς ἢ περιηγητῆς ἀγγλος. Ὅτε ἤθελε νὰ λαλήσῃ τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν τόσον ἤργει καὶ ἐδυσκολεύετο πρὸς εὑρεσιν λέξεων ὡς ἐὰν ὠμίλει ξένον καὶ ἄγνωστον εἰς αὐτὸν ἰδίωμα. Ἡρό μηνὸς εἰς Κιλιμάνι δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ σχεδὸν οὔτε λέξιν, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάπλουν, ὧν εἰς ἀδιάκοπον μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ πλοίου συνάφειαν, συνήθισεν ὀλίγον. Τὰ φορέματά του ἦσαν ἐπίσης παράξενα. Κατὰ τὰς περιπλανήσεις του εἶχον τριβῆ ὅλα ὅσα καὶ ἂν εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὥστε οἱ τοῦ πλοίου ἀξιωματικοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν ἐνδύσωσιν. Ἀφοῦ τὸν ἐνέδυσαν, ἐπειδὴ εἶχε πλέον ἀπομάθει τὰ εὐρωπαϊκὰ φορέματα, ταῦτα τὸν ἐστενοχώρουν.... Ἡ μία τῶν χειρῶν του ἦτο τεθραυσμένη ἔνεκα συναντήσεώς του μετὰ λέοντος.... Ὅτε οἱ κάτοικοι τοῦ Πορτ-Λουὶ τὸν παρεκάλουν νὰ τοῖς ὀμιλήσῃ περὶ τῶν περιηγήσεών του ἐκεῖνος ἀπήντησεν ὅτι δὲν τὸν συνεχώρει ἡ γλῶσσα... Ὁ ἴδιος εἶπεν εἰς ἐμὲ ὅτι αἱ σκέψεις του ἐγίνοντο εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Βεκουάνων, καὶ ὅτι διὰ νὰ λαλήσῃ τὴν μητρικὴν του ἦτο βιασμένος νὰ μεταφράζῃ αὐτὰς ἐν τῇ διανοίᾳ του, τὸ ὅποιον τῷ ἦτο πολὺ δύσκολον.»

Μεταβὰς ἐκ Μαυριτίου εἰς Ἀγγλίαν ἐδημοσίευσεν τὰς περιηγήσεις του καὶ τόσῃ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ὥστε ἡ ἐν Λονδίῳ Γεωγραφικὴ Ἐταιρία προσφέρουσα, εἰς αὐτὸν πάντα τὰ ἀναγκαῖα, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἀφρικὴν καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὴν ἄγνωστον ἠπειρον ἐκείνην. Ἐκεῖνος δὲ ὑπήκων εἰς πόθον ἐνδόμυχον, ἀνέλαβε τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιχείρησιν καὶ ἐπανελθὼν εἰς νότιον Ἀφρικὴν ἠρεύνησεν ἀπὸ τοῦ 1858—1864 τὰ κατὰ τὸν Ζαμβέζην καὶ τοὺς εἰς αὐτὸν συμβάλλοντας πολυαρίθμους ποταμούς καὶ ἀνεκάλυψε τὴν μικρὰν λίμνην Χιρούαν καὶ τὴν μεγάλην Νυάσσαν.

Τὸ 1865 ἀπαντῶμεν αὐτὸν πάλιν εἰς Ἀγγλίαν. Ἀλλὰ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1866, ἐπα-

νελθὼν εἰς τὰ ἀνατολικά τῆς νοτίου Ἀφρικῆς παράλια, ἀνέπλευσε τὸν ποταμὸν Ροβούμαν, χυνόμενον εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν βορειότερον τοῦ Ζαμβέζην, μὲ σκοπὸν νὰ φθάσῃ δι' αὐτοῦ εἰς τὸ βόρειον τῆς λίμνης Νυάσσης μέρος καὶ ἐκεῖθεν νὰ μεταβῇ παρὰ τὴν λίμνην Ταγκανίηκαν καὶ ἐρευνήσῃ περὶ τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου. Τὸν μάρτιον ὅμως τοῦ 1867 φήμη διεδόθη, ὅτι συμπλακεῖς μετ' ἀγρίων ἰθαγενῶν παρὰ τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Νυάσσης, ἐφονεύθη. Ἡάντες λοιπὸν οἱ φίλοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς προόδου ὡς ἦτο ἐπόμενον κατελυπήθησαν. Πλὴν μολονότι ἡ φήμη ἐκείνη δὲν ἤργησε νὰ ἀποδειχθῇ ἀβάσιμος ἔκτοτε πολλάκις θλιβεραὶ περὶ αὐτοῦ διεδόθησαν εἰδήσεις καὶ πολλαὶ προσπάθειαι πρὸς ἀνεύρεσίν του ἐγένοντο, ἀλλ' ἀνευ ἀποτελέσματος εὐαρέστου. Φαίνεται ὅτι ἀπέκειτο εἰς τὸν Κ. Στάνλεϋ, τὸν ἀνταποκριτὴν τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ τιμὴ τῆς ἀνευρέσεώς του καὶ ἡ ἡδονὴ τοῦ νὰ κομίσῃ ἐπιστολὰς παρὰ τοῦ μεγάλου τῆς Ἀφρικῆς περιηγητοῦ τὸν ὅποιον ὁ κόσμος ἐθρήνη. Ὁ Στάνλεϋ μετὰ πολλὰς δυσκολίας, καὶ φυσικὰς καὶ ἀνθρωπίνους, κατάρθρωσε τέλος νὰ ἐνταμώσῃ τὸν Λίβιγκστονα εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τῆς Ἀφρικῆς, εἰς Οὐζτιζτι, νὰ διαμείνῃ καὶ συμπεριηγηθῇ μετ' αὐτοῦ καὶ τέλος νὰ κομίσῃ ἐπιστολὰς περιγραφούσας τὰ κατὰ τὰς τελευταίας ἐρεῦνας τοῦ περιηγητοῦ, ὅστις διὰ τῆς γλυκύτητος τοῦ χαρακτήρος του καὶ τῆς μεγάλης του φιλανθρωπίας οὐχ ἦττον ἢ διὰ τῶν γνώσεων καὶ τῆς πολλῆς του τόλμης ὑπηρετήσῃ καὶ ὑπηρετεῖ τὴν ἀνθρωπότητα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ.

Γεάνθρακες καὶ Ἀγγλία. Οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ κατ' ἔτος ἐξοδευόμενοι γεάνθρακες ἀνέρχονται εἰς 20,000,000 τόνους. Ἡ ἐκ τούτου δὲ γινομένη ἐργασία ἀντιστοιχεῖ μετὰ τὴν ἐργασίαν 133,000,000 ἀνθρώπων. Ὅστε διὰ τῆς ἐξοδευσεως τῶν γεανθράκων ἡ Ἀγγλία προσθέτει 133,000,000 ἀνθρώπων ἐργατικῶν εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς, χωρὶς νὰ τρέφῃ αὐτοὺς καὶ νὰ ἐνδύῃ ἢ νὰ φροντίζῃ περὶ τῶν οἰκογενειῶν των.

Πληθυσμὸς Ἰαπωνίας. Ἐκ τῆς ἐσχάτως γενομένης ἀπογραφῆς δεικνύεται ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν Ἰαπωνικῶν νήσων ἀνέρχεται εἰς 37,000,000.